

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування

МАКРОЕКОНОМІКА
СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-професійна програма спеціальності

Галузь знань Спеціальність	07 «Управління т а адміністрування» 071 «Облік і оподаткування»
Освітній рівень перший Освітня програма	бакалаврський «Облік та бізнес-аналітика»
Вид дисципліни Мова викладання, навчання та оцінювання	базова. українська.

Івано-Франківськ
ПВНЗ Університет Короля Данила
2020/2021

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол № 2 від 2 вересня 2020 р.

Розробник: Івашків Т.С., к.е.н., доц. кафедри управління та адміністрування

Дні занять: понеділок – 10⁰⁰, ауд. 201,; середа – 12⁰⁰, ауд. 201.

Консультації: четвер – 13³⁰, ауд. 201

Керівник курсу к.е.н., доц. Івашків Т.С.,

Контактна інформація taras.ivashkiv@iful.edu.ua

Посилання на сайт: <https://iful.edu.ua/navchannya/bakalavr/pidpryyemnytstvo-torgivlya-ta-birzhovadiyalnost/>; <https://iful.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/RP-Makroekonomika.pdf>;
<https://iful.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/Makroekonomika-PV.pdf>.

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми

ВСТУП

Загальна інформація про дисципліну. Макроекономіка – це базова і фундаментальна дисципліна, яка входить до навчального плану з підготовки бакалаврів з економіки. Макроекономіка дозволяє студентам отримати ґрунтовні знання про економічні закони та механізми їх реалізації на рівні національної економіки. У процесі викладання дисципліни передбачається ґрунтовне вивчення студентами системи економічних відносин; економічних законів, які управляють виробництвом, розподілом, обміном і споживання життєвих благ як у ринковій, так і в інших економічних системах; вивчення основних макроекономічних показників, факторів, що збудують економічні системи; рух світових коштів; функціонування грошової системи; діяльність уряду у сфері податків, міжнародної торгівлі та інвестиційної діяльності.

Місце дисципліни освітній програмі. Макроекономіка продовжує цикл теоретико-економічних дисциплін, які є основою професійних навичок фахівців з економіки. Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як економічна теорія, історія економічних вчень. Макроекономіка є базовою дисципліною навчального плану і слугує ґрунтом для вивчення наступних економічних дисциплін: «Економіка підприємства», «Підприємницька діяльність», «Менеджмент», «Маркетинг», «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Інвестування».

Цілі та зміст.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Макроекономіка» є: вивчення ключових положень базових макроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та оцінювати ефективність економічної політики держави.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

В результаті вивчення курсу "Макроекономіка" студенти повинні знати: основні школи та теоретичні концепції макроекономічної теорії; основні макроекономічні показники та параметри; методи макроекономічних досліджень.

Вміти: моделювати економічні процеси; оперувати макроекономічними показниками та агрегатами; аналізувати макроекономічні процеси та робити висновки; здійснювати аналіз основних макроекономічних показників; визначати сутність основних проблем і показників макроекономіки, їх взаємозв'язок; аналізувати основні макроекономічні показники, їх співвідношення та вимірювання, а також проблеми, що пов'язані з ними; здійснювати оцінювання ключових проблем функціонування основних ринків національної економіки; досліджувати теоретичні та методологічні проблеми сучасного ринку праці, використовуючи концепції різних наукових шкіл; використовувати чинники товарного ринку під час аналізу особливостей функціонування національної економіки; характеризувати ключові проблеми розвитку грошового ринку в національній економіці.

Метою викладання навчальної дисципліни «Макроекономіка» є формування у студентів глобального економічного мислення, формування власного бачення механізму реалізації основних економічних законів на рівні економіки держави чи діяльності економічних агентів як єдиного цілого.

**Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ІК 1	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.	<i>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</i>
ЗК01	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	<i>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</i>
ЗК02	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	<i>Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.</i>
СК01	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці	<i>Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.</i>
СК02	Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.	<i>Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.</i>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2	
Семестр	3	
Кількість кредитів ECTS	6	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	42 год.
	семінари, практичні	42 год.
	лабораторні	-
Самостійна робота	66 год	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи	1:0,8	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка 10, 11 клас	Мікроекономіка
Історія економічних вчень	Фінанси підприємств
Економічна теорія	Економіка підприємства
Підприємницька діяльність	Планування бізнесу
	Статистика
	Менеджмент
	Маркетинг
	Бухгалтерський облік
	Фінанси

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Макроекономіка як наука

Роль макроекономіки в житті суспільства. Головна суперечність суспільства. Матеріальні потреби людей та їх форми. Економічні ресурси та їх характеристика. Підвищення ефективності економічних ресурсів як спосіб підвищення рівня задоволення матеріальних потреб. Практична функція макроекономіки. Шляхи підвищення ефективності економіки.

Об'єкт і предмет макроекономіки. Економічна система як об'єкт макроекономіки. Головні ознаки економічної системи. Особливі риси окремих економічних систем: ринкова економіка, командно-адміністративна економіка, змішана економіка. Перехідна економіка. Основні агрегати, що характеризують економічну систему. Причинно-наслідковий механізм функціонування та розвитку національної економіки як предмет макроекономіки. Позитивна й нормативна функція макроекономіки.

Методологія макроекономіки. Сходження від абстрактного до конкретного як метод пізнання причинно-наслідкового механізму функціонування та розвитку національної економіки. Два етапи методу сходження від абстрактного до конкретного. Моделювання як головний метод відображення фактичної поведінки економіки. Сутність математичних та графічних моделей. Ендогенні й екзогенні змінні. Припущення «за інших незмінних умов». Запаси і потоки. Короткостроковий і довгостроковий періоди.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи системи національних рахунків. Основні категорії системи національних рахунків: інституціональна одиниця, сектори, економічні операції, рахунки.

Основні макроекономічні показники. Випуск та його оцінювання. Проміжна продукція, кінцева продукція і ВВП. Методи обчислення ВВП. Виробничий метод, розподільний метод, метод кінцевого використання. Аналітична формула ВВП за категоріями кінцевого використання. Обчислення валового національного доходу та валового національного наявного доходу. Макроекономічні показники на чистій основі.

Номінальний і реальний ВВП. Базовий і поточний періоди, фактичні (поточні) та порівнянні (постійні) ціни. Індекс цін, індекс споживчих цін, індекс цін ВВП (дефлятор ВВП). Відмінність між індексом споживчих цін і дефлятором ВВП. Дефлювання та інфлювання. Обчислення зміни номінального ВВП за рахунок зміни реального ВВП і зміни рівня цін.

Тема 3. Споживання домогосподарств

Доходи домогосподарств як джерело споживання. Доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу. Особистий дохід у приватній закритій економіці та його складові. Особистий наявний дохід у приватній закритій економіці: його кількісна визначеність та розподіл. Заощадження та споживання домогосподарств. Теперішня вартість майбутніх грошей і майбутня вартість теперішніх грошей. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням. Економічна нерівність та способи її оцінювання: крива Лоренца, доцільний коефіцієнт, коефіцієнт Джині. Кейнсіанська функція споживання. Сучасна модифікація кейнсіанської функції споживання. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Чинники, що впливають на граничну схильність до споживання. Середня схильність до споживання та заощаджень. Ініційоване та автономне споживання. Чинники автономною споживання: багатство, запозиченням.

Функції споживання з урахуванням фактора часу. Теорія Фішера про міжчасовий вибір споживача. Вплив на споживання поточного доходу, заощаджень та позик. Гіпотеза життєвого циклу Модільяні. Функція споживання за гіпотезою життєвого циклу, Гіпотеза постійного доходу. Функція споживання за гіпотезою постійного доходу.

Тема 4. Сукупні витрати і ВВП

Сукупні витрати і рівноважний ВНІ. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «витрати випуск». Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Визначення рівноважного ВВП ні методом «вилучення ін'єкції».

Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження—інвестиції».

Мультиплікатор витрат. Ініційовані й автономні витрати. Алгебраїчна модель простого мультиплікатора та його сутнісне визначення. Механізм мультиплікації автономних витрат. Ефект мультиплікатора та його математична і графічна інтерпретація.

Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація рецесійного розриву. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах повної зайнятості. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.

Тема 5. Приватні інвестиції

Інвестиції в основний капітал. Кейнсіанська функція інвестицій. Передумови кейнсіанської функції інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Графічна та математична інтерпретація кейнсіанської функції інвестицій. Неокласична функція інвестицій. Передумови неокласичної функції інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Модель гнучкого акселератора. Математична інтерпретація неокласичної функції інвестицій.

Проста інвестиційна функція. Процентна ставка і прибутковість інвестиційних проектів. Бухгалтерський метод визначення прибутковості інвестиційних проектів. Метод чистої дисконтової вартості. Графічна інтерпретація простої інвестиційної функції. Зміна автономних інвестицій та її графічна інтерпретація. Чинники автономних інвестицій: технічний прогрес, рівень забезпеченості основним капіталом, податки на підприємців, ділові Очікування. Моделі, простого акселератора.

Заощадження та інвестиції. Заощадження як джерело і фінансове обмеження інвестицій. Залежність заощаджень від доходу. Рівновага між заощадженнями та інвестиціями як закон-тенденція Класичний механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Кейнсіанський механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями. Структура заощаджень приватної закритої економіки. Роль фінансової системи н трансформації заощаджень в інвестиції. Фінансові ринки, облігація, звичайна акція. Фінансові посередники.

Тема 6. Товарний ринок

Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від ринкового попиту. Крива сукупного попиту. Цінові чинники сукупного попиту: ефект процентної ставки, ефект багатства, ефект чистого експорту. Нецінові чинники сукупного попиту та їх вплив на його криву. Сукупна пропозиція. Довгострокова сукупна пропозиція та її Теоретичний інструментарій. Графічна модель довгострокової сукупної пропозиції. Виробнича функція як математична інтерпретація довгострокової сукупної пропозиції. Короткострокова сукупна пропозиція і ціна. Крайній випадок короткострокової сукупної пропозиції та його графічна інтерпретація.

Основна модель короткострокової сукупної пропозиції. Гіпотези теоретичного інструментарію основної моделі короткострокової сукупної пропозиції. Функція короткострокової сукупної пропозиції. Нецінові чинники короткострокової сукупної пропозиції: ресурсові ціни, продуктивність ресурсів, субсидії підприємствам і податки на підприємства.

Модель AD-AS як базова модель економічної рівноваги. Короткострокова і довгострокова рівновага. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується коливаннями сукупного попиту. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується збуреннями сукупної пропозиції.

Тема 7. Грошовий ринок

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошова база та її компоненти: готівка і банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою. Грошова пропозиція як функція процентної ставки і крива пропозиції грошей.

Попит на гроші. Класичний підхід до функції попиту на гроші. Рівняння грошового попиту кількісної теорії грошей. Кембриджські економісти про функцію попиту на гроші. Кейнс про мотиви попиту на гроші. Процентна ставка і альтернативна вартість зберігання грошей. Кейнсіанське рівняння попиту на гроші. Швидкість обігу грошей. Фрідменська функція попиту на гроші. Кейнсіанська функція попиту на гроші.

Механізм грошового ринку. Рівняння рівноваги на грошовому ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням доходу. Роль процентної ставки у врівноваженні грошового ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням грошової бази. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної одночасним зростанням доходу і збільшенням грошової бази.

Процентна ставка: сутність та види. Реальна процентна ставка та чинники, що впливають на її рівень. Номінальна процентна ставка на основі рівняння Фішера. Очікувана і фактична реальна процентна ставка. Мотиваційна роль реальної процентної ставки.

Тема 8. Ринок праці

Зайнятість і безробіття. Населення як джерело робочої сили. Показники рівня використання робочої сили: рівень зайнятості, рівень безробіття, коефіцієнт участі в робочій силі. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне, природне. Повна зайнятість, неповна зайнятість, надмірна зайнятість. Обчислення природного рівня безробіття.

Механізм ринку праці. Неокласична теорія ринку праці. Неокласична функція попиту на працю. Неокласична функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація неокласичної моделі ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Кейнсіанська функція попиту на працю. Кейнсіанська функція пропозиції праці. Графічна інтерпретація кейнсіанської моделі ринку праці.

Втрати від безробіття. Витрати, що пов'язані з природним безробіттям. Втрати від циклічного безробіття. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП та I (розрив ВВП та I). Закон Оукена. Визначення потенційного ВВП на основі розриву ВВП. Визначення впливу безробіття на динаміку ВВП.

Тема 9. Інфляційний механізм

Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів: помірна, галопуюча, гіперінфляція. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. Очікувана і неочікувана інфляція. Очікувана інфляція за теорією адаптивних очікувань. Очікувана інфляція за теорією раціональних очікувань.

Причини та наслідки інфляції. Кейнсіанська теорія щодо причини інфляції та її недоліки. Роль грошей в інфляційному механізмі: монетаристський підхід та позиція кейнсіанців. Чинники інфляції попиту. Чинники інфляції витрат. Інфляційні очікування. Основні наслідки високої інфляції.

Інфляція і безробіття. Ранній варіант кривої Філіпса. Сучасна крива Філіпса та її відмінність від раннього варіанту. Рівняння кривої Філіпса та сутність її складових. Інфляція повної зайнятості та переміщення кривої Філіпса. Крива Філіпса як аналітичний засіб стабілізаційної політики. Крива Філіпса у довгостроковому періоді.

Тема 10. Економічна динаміка

Основні засади теорії економічного зростання. Два способи збільшення обсягів виробництва. Сутність економічного зростання та його показники. Економічне зростання та економічний розвиток. Екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Основні положення

кейнсіанської теорії економічного зростання. Основні положення неокласичної теорії економічного зростання. Сутність теорій ендогенного зростання.

Модель Солоу. Основні передумови моделі Солоу. Вплив нагромадження капіталу на капіталоозброєність. Умови формування стійкої капіталоозброєності. Вплив приросту населення на капіталоозброєність. Граничні інвестиції. Вплив технічного прогресу на капіталоозброєність через зростання ефективності праці. Технічний прогрес як нескінченний фактор економічного зростання. Золоте правило нагромадження капіталу.

Джерела економічного зростання. Внесок факторів виробництва в економічне зростання. Рівняння, що описує внесок капіталу і праці у приріст продукту. Внесок технічного прогресу в приріст продукту. Рівняння, що описує економічного зростання з урахуванням усіх факторів. Залишок Солоу.

Економічні цикли. Сутність та структура економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Дна напрями теорій економічного циклу. Основні теорії економічного циклу. Модель мультиплікатора-акселератора.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання

Роль держави в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу з урахуванням держави. Валові та чисті податки. Державні видатки. Позики уряду. Перерозподільна функція держави. Стабілізаційна функція держави.

Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Модель економічної рівноваги за методом «витрати – випуск». Трансформація функції споживання з урахуванням держави. Модель економічної рівноваги за методом «вилучення – ін'єкції». Вплив держави на кількісну визначеність приватних заощаджень. Державні та національні заощадження. Рівновага між національними заощадженнями та національними інвестиціями. Рівновага між приватними інвестиціями і внутрішніми джерелами їх фінансування.

Дискреційна фіскальна політика. Вплив державних закупівель на ВВП. Мультиплікатор витрат у змішаній закритій економіці. Вплив чистих податків на ВВП. Мультиплікатор податків. Спільний вплив фіскальних інструментів на ВВП і державний бюджет. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Недискреційна (автоматична) фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економіку недискреційної фіскальної політики в умовах падіння та зростання обсягів виробництва. Ефект гальмування динаміки ВВП.

Сутність монетарної політики. Кіпцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. Проміжні цілі монетарної політики та Проблема їх вибору. Інструменти монетарної політики: операції на відкритому ринку, операції на валютному ринку, облікова (дисконтна) ставка, нормативи обов'язкового резервування.

Монетарна політика в моделі $AM - AS$. Монетарна політика на основі каналу «процентна ставка інвестицій». Наслідки впливу на економіку стимулюючої монетарної експансії в короткостроковому Періоді та їх графічна інтерпретація. Наслідки впливу на економіку монетарної експансії в довгостроковому періоді та їх графічна інтерпретація. Нейтральність грошей у довгостроковому періоді.

Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність

Платіжним баланс. Сутність та методологія складання платіжного балансу. Дебетові та кредитові операції. Еквівалентний обмін цінностей і трансферти. Автономна стаття «помилки та упущення». Рахунок поточних операцій та його рахунок капітальних операцій і зміст його складових. Взаємозв'язки рахунків. Модель платіжного балансу. Модель балансу автономних операцій. Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу.

Валютний курс. Валюта та її види. Номінальний валютний курс і способи котирування валюти. Чинники, що впливають на номінальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Фіксований і плаваючий валютний курс. Модель реального валютного курсу. Реальний валютний курс і умови торгівлі. Двосторонній і багатосторонній валютний курс.

Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування рівноважного ВВП, обчисленого за методом «витрати – випуск». Гранична схильність до імпорту. Функція споживання у відкритій економіці. Вплив зовнішньої торгівлі на умови формування економічної рівноваги, визначеної за методом «вилучення – ін'єкції». Країна як чистий дебітор або як чистий кредитор. Чинники, що впливають на чистий експорт. Функція чистого експорту. Вплив чистого експорту на ВВП, мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Макроекономіка»:

- на семінарських заняття оцінюється участь в обговоренні, вирішенні ситуаційних завдань та розв'язуванні практичних та ситуаційних задач;
- на семінарському занятті може проводитися письмове опитування у вигляді тестових завдань з однією правильною відповіддю із чотирьох можливих;
- на практичних заняттях студенти розв'язують задачі на основі опрацьованих статистичних даних, складають плани та формують прості економічні моделі;
- проміжний контроль має на меті оцінку результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни. Цей вид контролю проводиться у формі контрольної роботи у вигляді розкриття теоретичного питання, тестових завдань з множинним вибором та розв'язання задач.

Кількість контрольних (тестів) з кожної навчальної дисципліни визначається робочим навчальним планом і залежить від обсягу кредитів за даною дисципліною; кількості годин, відведених на семінарські, практичні, лабораторні заняття; кількості логічно завершених частин дисципліни; форми семестрового контролю.

Поточне оцінювання студента університету з навчальної дисципліни на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і лабораторних занять проводиться за такими критеріями:

- глибина знань навчального матеріалу з навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння застосовувати теоретичні знання під час розв'язання практичних завдань: при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
- застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань;
- логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;
- самостійність виконання роботи;
- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- грамотність подачі матеріалу;
- оформлення роботи.

Студенти повинні мати позитивні оцінки не менше, ніж за 40% проведених семінарських, практичних чи лабораторних занять.

Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка

розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Усі студенти зобов'язані до екзамену(заліку) відпрацювати всі пропущені семінарські, практичні чи лабораторні заняття.

Підсумковий контроль проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС. Питання, що виносяться на екзамен у вигляді тестів охоплюють програму дисципліни і передбачають визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Тривалість екзамену 20 хв, впродовж яких студенти мають дати відповідь на 30 питань: 20 – I рівня; 7 – II і 3 – III.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами тестування, дорівнює або перевищує 60.

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ECTS

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
83-89 балів	4 «дуже добре»	B
76-82 балів	4 «добре»	C
68-75 бали	3 «задовільно»	D
60-67 бали	3 «достатньо»	E
35-59 бали	2 «незадовільно»	F
1-34 бали	2 «неприйнятно»	FX

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як лекції з елементами бесіди, малювання графіків та моделей, ілюстрація, вирішення проблемних ситуацій, навчальна дискусія, практичні заняття, розв'язання задач, тестування.

Для перевірки рівня засвоєння студентами знань, сформованості вмінь і навичок використовуються такі методи контролю і самоконтролю.

- 1) методи усного контролю (бесіда, розповідь, роз'яснення, усне опитування);
- 2) тестових завдань;
- 3) ситуаційних та аналітичних завдань;
- 4) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 5) підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відпрацювання незадовільних оцінок, отриманих студентом на навчальному занятті є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять проводиться згідно з графіку прийому відпрацювань затвердженого завідувачем кафедри. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані до початку сесії. Відпрацювання пропущених лекцій проводиться шляхом надання студентом розширеного конспекту або реферату за темою лекції. Відпрацювання семінарських занять проводиться у формі усної співбесіди з викладачем або написання письмової роботи. Після відпрацювання студентами пропущених занять викладач фіксує результат в журналі прийому відробок та академічному журналі.

Якщо студент бере участь у міжнародній або внутрішній програмі академічної мобільності, отримує індивідуальний навчальний план, який враховує фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Якщо дисципліна не була перезарахована, відпрацювання пропущених занять здійснюється студентом впродовж семестру після повернення із навчання.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Якість освітнього процесу забезпечується за допомогою дотримання принципів академічної доброчесності. Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»: академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. В основі академічної доброчесності лежить чесність, довіра, порядність у виконанні своїх обов'язків, справедливість, повага та відповідальність.

Академічна доброчесність покликана боротися із

- плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, наукових статтях та тезах;
- фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень;
- обманом, списуванням,

- використання непередбачених навчальним процесом допоміжних матеріалів та технічних засобів.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, що здобувають загальну середню освіту).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна:**

1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник. / за ред. Будаговської С. Київ, 1998. 518 с.
2. Мэнкью Н.Г. Макроэкономика. Москва, 1994. 736 с.
3. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Аналітична економія: принципи, проблеми і політика. – Ч.1. – Макроекономіка. Львів: Просвіта, 1997. 672 с.
4. Долан Э.Дж., Линдсей Д.Е. Макроэкономика. СПб., 1994. 405 с.
5. Дорнбуш Р., Фишер С. М. Макроекономіка. Київ, 1996. 814 с.
6. Семьюелсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. Київ, 1997. 574 с.
7. Сакс Д., Ларрен Ф. Макроэкономика. Глобальный поход. Москва, 1996. 847 с.
8. Круш П. В. Макроекономіка та її регулювання: Навчальний посібник. Київ, 2009. 424 с.
9. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород, 2014. 248 с.
10. Гронтковська Г.Е. Макроекономіка. Навчальний посібник. Київ, 2019. 672 с.

Допоміжна:

11. Дадаян В.С. Макроэкономика для всех. Дубна, 1996. 306 с.
12. Микро-, макроэкономика. Практикум. / Под общ. ред. Ю.А. Огибина. СПб., 2003. 432 с.
13. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Тести, ситуаційні завдання, практикум розв'язання: Навч. посібник. Київ, 2005. 144 с.
14. Мельник А.Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика. Навчальний посібник. Київ, 2008. 699 с.

Інтернет ресурси

1. Дорнбуш Р., Фишер С. Макроэкономика URL: http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181155480-makrojekonomika.html
2. Базилев Н.І., Гурко С.П., Базилева М.М. Макроекономіка URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5040-skachati-knigu-makroyekonomika.html>
3. Туманова Е.А., Шагас Н.Л. Макроекономіка URL: <http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5445-skachati-knigu-makroyekonomika-yelementy-prodvnutogo-podxoda.html>
4. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. Київ, 2017. 200 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/